

För att säkerställa att ditt barn får rätt kost, serveras specialkost av medicinska skäl endast till de barn/elever som har en ifylld ansökan och ett aktuellt intyg utfärdat av hälso- och sjukvården. Det är vårdnadshavares ansvar att fylla i och lämna in anmälan samt inhämta och inlämna intyg för aktuell specialkost till enheten och ge information.

När köket har fått all information, kan specialkosten tillhandahållas.

För att minska matsvinnet och onödigt arbete ska du alltid kontakta köket på förskolan/skolan när barnet/eleven är frånvarande, samt när barnet/eleven är tillbaka igen.

Ny ”ansökan om specialkost” skall lämnas VARJE ÅR i början av höstterminen, senast 4 veckor efter läsårsstart.

Inkommer inget nytt intyg räknar vi med att ditt barn kan äta den ordinarie kosten som serveras.

Behovet av specialkost kan förändras under barnets uppväxt och bör följas upp kontinuerligt. Ett nytt aktuellt intyg från hälso- och sjukvården lämnas vid förändrat behov och i samband med att barnet börjar förskoleklass, årskurs 4, 7 samt vid gymnasiestarten.

Intyg gällande för celiaki och diabetes behöver inte förnyas under barnets skolgång.

Laktosintolerans är mycket ovanligt hos små barn. Hos personer med ärftlighet för laktosintolerans minskar produktionen av enzymet laktas oftast under skol- eller ungdomsåren. Laktasbrist kan uppträda tillfälligt i samband med en skada i tarmslemhinnan som vid obehandlad glutenintolerans (celiaki) eller vid tarminfektioner. När skadan har läkt återkommer laktasenzymet. **Kontakta alltid sjukvården om du misstänker laktosintolerans så att allvarigare tillstånd inte missas.**

Vid laktosintolerans tål man en viss mängd laktos. Enligt Kost och Närings nationella rekommendationer kan de flesta vuxna och ungdomar med laktosintolerans tolerera upp till 12 gram laktos (motsvarar 2,4 dl mjölk) dagligen i ”engångsdos” vid ett och samma tillfälle, alltså exempelvis under en enskild måltid.

Vi erbjuder *laktosreducerad* kost, vilket innebär att vi erbjuder mat med max 3 gram laktos, laktosfri mjölk att dricka och mjölkfri (växtbaserad) kost när maten innehåller stora mängder mjölk som t.ex. lasagne, pannkakor, risgrynsgröt och redde soppor. Detta betyder att ligger normalkosten under 3 gramsgränsen behöver inte specialkost erbjudas.

Ovanstående rekommendationer gäller inte för barn/elever hos vilka komplett avsaknad av laktas konstaterats. Dessa erbjuds specialkost fri från komjölkprotein (det vill säga mjölkfri kost). För fullständigt laktosfri kost krävs ett intyg från hälso- och sjukvården.

Anpassade måltider

Barn och elever som på grund av (NPF) neuropsykiatrisk funktionsnedsättning behöver anpassad matsedel och måltidsmiljö kan eventuellt få det efter att rektor tillsammans med vårdnadshavare, elevhälsan och måltidspersonal träffats för dialog. Därefter beslutar rektor om eventuell anpassning för att säkerställa en bra måltid och måltidsmiljö. Det långsiktiga målet ska vara en utökad variation i kosten, gärna med utgångspunkt i den befintliga matsedeln samt att kunna sitta med sina kamrater och äta.

Vid anpassningar för religiösa skäl räknas ett vegetariskt alternativ som en fullgod anpassad måltid.

Delat ansvar

Föräldrar

- Ansvarar för att lämna in nödvändig information om barnets/elevens specialkost till skolhälsovården, köket eller pedagog
- Vid ändring av kost meddelas skolhälsovården, köket eller ansvarig pedagog/förskolepedagog.
- Vid sjukdom, ring till köket för att avanmäla att eleven inte kommer att äta idag. Om eleven under två veckors tid inte gjort anspråk på överenskommen specialkost eller måltidsanpassning, utan att frånvaro meddelats, ska eleven och/eller vårdnadshavaren informeras om att tillhandahållandet av specialkost/anpassad måltid kommer att upphöra om den efter ytterligare en vecka fortfarande inte tagits i anspråk.
- Om behovet av specialkost upphör, informera skolhälsovården, köket eller pedagog/förskolepedagog.

Barnet/Eleven

- Bör tidigt ha åldersadekvat kunskap och information om sin allergi, behandling och kost.

Köken

- Tillhandahåller en säker specialkost och näringsrik specialkost
- Kostenheten tillsammans med förskolepedagog ansvarar för en säker kosthantering kring specialkost vid servering.

Kostenheten har speciella arbetsrutiner kring tillagning av specialkost samt arbetar enligt HACCP som är ett faro- och riskbaserat kontrollsystem, som säkerställer matens väg från grossist till slutkonsument.

Mentor/förskolepedagog

- Pedagogerna inom förskola/familjedaghem ansvarar för att korrekt maträtt serveras till rätt barn.
- Förskolepedagoger/ skolhälsovården meddelar förändringar till köket vid ändringar av barnets kost.
- Förvissa sig om symptom hos allergiska elever/barn.
- Vid allergisk reaktion ansvarar mentor/förskolepedagog för eventuell medicinering till eleven.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Bankgiro
Box 31	Storgatan 27	+46 (0)534 -19000	534-4072
S-668 21 ED		Telefax	Org.nr
		+46 (0)534 -10550	212000-1413
	Internet: www.dalsed.se		Email: kommun@dalsed.se

Specialkost eller anpassad måltid för pedagoger och andra vuxna

Rätt till specialkost eller anpassad måltid kan finnas för vuxna i förskolan/skolan om det ingår i den vuxnes tjänst att delta i måltider ska detta erbjudas på samma villkor som för barnen. (specialkostintyg och läkarutlåtande lämnas till köket)

Vuxna som inte äter pedagogisk måltid i tjänsten erbjuds som regel inte specialkost eller anpassad måltid. Undantag kan göras om avvikelsen hos den vuxne förekommer som specialkost eller anpassad måltid i barn/elevgruppen.

Tillbuds- och skadeanmälan

Om olyckan skulle vara framme finns det rutiner för hur personalen ska agera. Vi kontaktar alltid föräldrarna om misstanke finns att Ert barn skulle ha fått i sig en allergen som barnet är överkänslig mot.

Det är viktigt att en tillbuds- och skadeanmälan görs för att vi ska kunna förhindra att liknande olyckor inträffar. Tillbuds- och skadeanmälningsblankett delas ut av köket/ pedagog vid inträffat tillbud. Den ansvariga kost personalen anmäler det i Kia.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Bankgiro
Box 31	Storgatan 27	+46 (0)534 -19000	534-4072
S-668 21 ED		Telefax	Org.nr
		+46 (0)534 -10550	212000-1413
	Internet: www.dalsed.se		Email: kommun@dalsed.se

Du är alltid välkommen att höra av dig till köken eller kostchef
om det skulle vara något du undrar över.

Kontaktuppgifter

Fågelvägens kök	0534-19595	Snörrums Skolrestaurang	0534-19144
Haga FSK kök	0534-19257	Haga Centralkök	0534-19187
Utsiktens kök	0534-19168		

Verksamhetsledare kost 0534-19055
Kost- och lokalvårdschef 0534-19268

Referenser

Kost och Närings nationella rekommendationer för hantering av specialkost och anpassade måltider i förskola och skola. Version 2.0. Mars 2023

Postadress	Besöksadress	Telefon	Bankgiro
Box 31	Storgatan 27	+46 (0)534 -19000	534-4072
S-668 21 ED		Telefax	Org.nr
		+46 (0)534 -10550	212000-1413
	Internet: www.dalsed.se		Email: kommun@dalsed.se